

Č. 5022.

Státní zaměstnanci. — Četnictvo: * Předpokladem převzetí zaopatřovacích požitků vdovy po rak. četnickém gážistovi ve výslužbě jest, aby nabyla domovské příslušnosti na nynějším území republiky nejpozději 1. ledna 1910.

(Nález ze dne 17. října 1925 č. 10.486.)

V ě c: Anna Sch. v O. proti ministerstvu vnitra o důchod vdovský.

V ý r o k: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

D ů v o d y: St-lka, vdova po četnickém nadporučíku v. v., žádala dovolávajíc se okolnosti, že nabyla dekretem zem. vlády slezské ze 7. června 1919 státního občanství čsl. a že jí byla udělena domovská příslušnost v O., aby její pense byla převzata na vrub čs. republiky. Žádosti té nebylo nař. rozhodnutím vyhověno, ježto žadatelka nabyla domovské příslušnosti na území republiky čsl. teprve po 28. říjnu 1918 a proto se na ni nevztahuje ustanovení zákona z 19. března 1920 č. 194 Sb. a vládn. nař. z 3. září 1920 č. 514 Sb., jež podle zák. ze 4. července 1923 č. 153 Sb. jsou jediné směrodatny pro přiznání odpočivných požitků osobám býv. rak.-uh. četnictva a jejich pozůstalým.

Stížnost nařiká toto rozhodnutí pro nezákonnost, dovolávajíc se zákona ze 4. července 1923 č. 153 a § 5 odst. 2 zák. z 19. března 1920 č. 194 Sb. a tvrdíc, že u st-lky jsou dány všechny předpoklady pro převzetí pense, poněvadž nabyla státního občanství čsl. před účinností zák. čl. 194/20. Stížnost tvrdí dále, že úřední potvrzení purkmistrovského úřadu v O. z 25. listopadu 1921 dlužno hodnotiti jako vyřízení žádosti za uznání po případě za přiznání státního občanství dle § 16, odst. 3 a) nař. č. 514/20 a § 9 zák. č. 236/20, neboť tím jest prokázáno, že st-lka nabyla domovského práva v republice čsl. a to v O. St-lka dále tvrdí, že po převratu žádala o přiznání čs. státního občanství s výhradou pense. Když jí výnosem zsp-é ze 7. června 1919 bylo státní občanství čs. uděleno, bylo tím implicity také rozhodnuto o výplatě pense, a nabyla st-lka právo na zaopatřovací požitky, které vylučovalo přezkoumání předpokladů toho rozhodnutí min. vnitra.

Nss opřel rozhodnutí o této stížnosti o následující úvahy:

Poměr pozůstalých po gážistech býv. rak. četnictva, pokud jde o zaopatřovací požitky, upraven byl ustanovením §§ 80, 81 a 76 zák. ze 4. července 1923 č. 153 Sb. v ten rozum, že min. vnitra veškeré zaopatřovací požitky co do oprávněnosti přezkoumá, a že osobám, které činí nároky na zaopatřovací požitky, jest prokázati, že pokud se týče státní příslušnosti vyhovují podmínkám stanoveným v § 5 (odst. 1.) zák. č. 194/1920.

Toto ustanovení váže nárok vůči čsl. republice na převzetí zaopatřovacích požitků přiznaných býv. státem rakouským, aby osoby nárok činící nejpozději 1. lednem 1910 získaly a od té doby nepřetržitě měly domovské právo v některé obci čs. republiky. Pro osoby pozůstalé po četnických gážistech, které teprve po 1. lednu 1910 získaly domovské příslušnosti v některé obci čs. republiky (§ 5, odst. 2 zák. 194/20)

není vyhrazen nárok, aby čs. republika převzala zaopatřovací požitky jim býv. rak. státem přiznané.

Stěžovatelka sama tvrdí, že domovskou příslušnost v O. a vůbec na území republiky čs. nabyta teprve r. 1919, — neměla ji tudíž nejpozději 1. ledna 1916 — nemá proto nároku na převzetí zaopatřovacích požitků, a nelze v nař. rozhodnutí toto převzetí odpírajícím shledati nezákonnost.

Č. 5023.

Učitelstvo : * Nárok na připočtení 10 let při pensionování podle prvního odstavce §u 29 zákona č. 274/1919 má učitel národní školy jen tehdy, je-li neschopen nejen k výkonu učitelské služby, nýbrž zároveň též k výkonu jakékoli živnosti (výdělku).

(Nález ze dne 17. října 1925 č. 18.999.)

V ě c: Karel G. v D. (adv. Dr. B. Mautner z Prahy) proti ministerstvu školství a národní osvěty o připočet 10 let do pense.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á j a k o b e z d ů v o d n á.

D ů v o d y: Min. škol. zamítlo nař. rozhodnutím v pořadu instančním nárok st-le, uplatňovaný z důvodu prvního odstavce §u 29 paritního zákona z 23. května 1919 č. 274 Sb., aby pro nastalou nezaviněnou duševní chorobu, která způsobila jeho neschopnost vykonávat další učitelskou službu, bylo připočteno pro výměru výslužného k jeho započítatelné době služební 10 let. Svůj výrok odůvodnilo tím, že tu není dán onen předpoklad prvního odstavce cit. §u 29, aby st-l též byl neschopným vykonávat jakoukoli živnost.

Rozhoduje o stížnosti řídil se nss těmito úvahami:

Stížnost namítá jedině, že žal. úřad vychází z mylného právního názoru, vykládáje normu prvního odstavce cit. §u 29 v ten rozum, jakoby bylo předpokladem zápočtu, aby se neschopnost způsobená duševní chorobou týkala nejen výkonu učitelské služby, nýbrž současně i výkonu jakékoli živnosti. Ve skutečnosti podle doslovného znění zákona, které nezavdává příčiny k nejmenším pochybnostem, prý při nezaviněné duševní chorobě postačuje k opření učitelova nároku na připočet buď neschopnost k výkonu učitelské služby a n e b neschopnost k výkonu jakékoli živnosti, takže neschopnost v poslednějším směru požaduje se jen tehdy, není-li tu neschopnosti k službě učitelské. Že st-l stal se neschopným k službě učitelské, jest však mimo spor.

Na sporu jest tedy jedině výklad normy prvního odstavce § 29 par. zákona. Norma tato zní doslovně: »Oslepne-li učitel nebo trpí-li duševní chorobou, aniž toho úmyslně zavinił, takže jest neschopen vykonávat další službu neb jakoukoli živnost, připočte se mu pro výměru výslužného k jeho započítatelné době služební 10 let.« Ježto úřad st-li, který — jak nesporno — jest pro duševní chorobu neschopen k výkonu učitelské služby, odpírá nárok na zápočet z důvodu, že není též neschopen k výkonu jakékoli živnosti, jest zjevno, že stížnost správně tvrdí, že úřad nárok na sporu jsoucí váže na podmínku, aby byly uskutečněny o b a uvedené v zákoně vylčené předpoklady.